

OSTEOSARCOOM

INHOUD

01	Inleiding	3
02	Wat is een osteosarcoom?	3
03	Wat zijn de mogelijke klachten bij osteosarcomen?	3
04	Komt een osteosarcoom vaak voor?	4
05	Wat veroorzaakt een osteosarcoom?	4
06	Welke onderzoeken zijn nodig voor een goede diagnosestelling?	4
07	Welke behandeling kan je verwachten?	5
08	Welke emotionele reacties kan je ervaren?	5
09	Samengevat	6

01 INLEIDING

Deze brochure is bestemd voor mensen met een osteosarcoom en voor alle betrokkenen, zoals familie en vrienden. We willen je hierin vooral nuttige en correcte informatie geven over de ziekte, niet zozeer alle beschikbare detailinformatie.

Het team van Onco-orthopedie en Medische oncologie staat altijd voor je klaar. **Blijf niet met vragen zitten. Stel ze gerust!**

Ook op de website van patiëntenvereniging Cum Cura kan je antwoorden vinden: www.cumcura.be.

02 WAT IS EEN OSTEOSARCOOM?

Een osteosarcoom is een **kwaadaardige tumor** in een bot. 'Osteo' betekent letterlijk bot en 'sarcoom' betekent een kwaadaardige tumor. Een osteosarcoom is hooggradig. Dat wil zeggen dat de kankercellen agressief zijn en de neiging hebben om te groeien en zich te verspreiden.

Bij een kwaadaardige tumor doet zich een woekering van cellen voor. Typisch voor een osteosarcoom is dat die **kankercellen bot produceren**.

Een osteosarcoom is de meest voorkomende bottumor. Het is een primaire bottumor en dus geen uitzaaiing in het bot van een andere tumor (botmetastase). De tumor kan in principe over het hele lichaam voorkomen, maar in de meeste gevallen komt een osteosarcoom voor **rond de knie en in het dijbeen** (femur), meestal in de buurt van de groeischijf.

03 WAT ZIJN DE MOGELIJKE KLACHTEN BIJ OSTEOSARCOMEN?

Een van de eerste klachten is **pijn**, niet alleen als je beweegt, maar vaak ook bij belasting en zowel 's nachts als in rust. De pijn zit meestal in of rond het bot. Soms doet zich **een zwelling** voor. Als die dicht bij het gewricht zit, kan dat de functie van dat gewricht beperken, zodat je bijvoorbeeld de knie niet volledig kunt plooien en/of strekken. De aantasting van het bot kan leiden tot een spontane botbreuk. De duur van de symptomen kan variëren van enkele weken tot enkele maanden.

04 KOMT EEN OSTEOSARCOOM VAAK VOOR?

Osteosarcomen vormen de grootste groep van alle bottumoren. Ze worden vooral gezien bij adolescenten, met een leeftijdspiek tussen 10 en 25 jaar. Een tweede leeftijdspiek ligt na 60 jaar. Een osteosarcoom komt iets vaker voor bij jongens en mannen dan bij meisjes en vrouwen.

05 WAT VEROORZAAKT EEN OSTEOSARCOOM?

Een duidelijke oorzaak van osteosarcomen is niet bekend.

06 WELKE ONDERZOEKEN ZIJN NODIG VOOR EEN GOEDE DIAGNOSESTELLING?

Om tot een juiste diagnose te komen en de juiste behandeling te bepalen, moeten we het resultaat van alle onderzoeken afwachten. Onder meer de volgende onderzoeken kunnen worden gepland:

- ▲ een klinisch onderzoek door de arts
- ▲ een RX thorax (foto van de longen)
- ▲ een CT-scan (computertomografie) van buik en longen
- ▲ een NMR-scan (nucleaire magnetische resonantie) van de tumorregio
- ▲ een bloedafname
- ▲ een biopsie (we nemen een stukje van de tumor weg om te onderzoeken of de tumor goedaardig of kwaadaardig is)

Op basis van alle resultaten stelt een multidisciplinair team van artsen een aangepast behandelingsplan voor jou op. Dat gebeurt tijdens een **multidisciplinair oncologisch consult (MOC)**. Je arts bespreekt het resultaat met jou op de volgende consultatie.

07 WELKE BEHANDELING KAN JE VERWACHTEN?

Bij osteosarcomen bestaat de standaardbehandeling uit diverse stappen.

- ▲ **Vóór** de operatie krijg je chemotherapie om de tumor te verkleinen, zodat we de operatie beter kunnen uitvoeren.
- ▲ De operatie omvat een brede **resectie van de tumor**, wat betekent dat we een marge 'gezond' weefsel rondom mee wegsnijden om de tumor te verwijderen.
- ▲ Na de operatie krijg je opnieuw **chemotherapie** om mogelijke achtergebleven cellen te vernietigen.
- ▲ De **revalidatie** start na de operatie, maar wordt vervolgens opgedreven.

In andere brochures gaan we dieper in op de behandeling. Als de arts dat nodig vindt, kan van deze behandeling worden afgeweken.

08 WELKE EMOTIONELE REACTIES KAN JE ERVAREN?

Het bericht dat je kanker hebt, is meestal emotioneel aangrijpend. Verschillende gevoelens kunnen elkaar opvolgen. Soms ben je boos, soms verdrietig, dan weer angstig of in paniek.

De meest voorkomende gevoelens zijn:

- ▲ **verdriet** om wat je verloren hebt: je gezondheid, je toekomstplannen ... Je kan ook huilen of emotioneel zijn zonder dat je goed weet waarom
- ▲ **angst** om de controle te verliezen, om in de onbekende wereld van ziek-zijn terecht te komen, angst ook dat het nooit meer goed komt, angst voor pijn, angst om dood te gaan ...
- ▲ **machteloosheid** omdat je niet kan veranderen wat er gebeurd is
- ▲ **schuldgevoel** omdat je denkt dat je de ziekte zelf hebt veroorzaakt, of omdat andere mensen dat suggereren
- ▲ **onbegrip** dat dit jou en je familie overkomt – je vraagt je af waarom het is gebeurd en waarom bij jou
- ▲ **boosheid** omdat het gebeurt, boosheid op de hele wereld, op jezelf, op jouw god als je gelovig bent, op je lichaam dat je in de steek heeft gelaten
- ▲ **hoop** dat de dokters iets voor je kunnen doen, dat je geneest en dat alles weer goed komt.

Die gevoelens kunnen heel verwarrend en heftig zijn. Tegelijk zijn ze volkomen normaal, na de schok van de diagnose. Ook je omgeving – familie, vrienden, collega's – kan gelijkaardige emoties ervaren.

Sommige mensen hebben – naast de steun die ze krijgen van hun partner, kinderen, familie, vrienden en collega's – professionele hulp nodig om de situatie het hoofd te bieden. Neem zeker contact op als je daar nood aan hebt met een hulpverlener van het team!

09 SAMENGEVAT

- ▲ Een osteosarcoom is een ongeremde deling van botcellen.
- ▲ De belangrijkste klachten zijn pijn en/of zwelling.
- ▲ De behandeling bestaat uit chemotherapie en een operatie.
- ▲ Je kan niets doen om osteosarcomen te voorkomen: er bestaan geen preventieve maatregelen.
- ▲ Om een diagnose te stellen, moet je vaak meerdere onderzoeken ondergaan.

Wil je deze folder of andere documentatie over jouw behandeling digitaal bekijken?

Je vindt alle info op www.uzgent.be/folders-kankercentrum onder de rubriek 'Sarcomen en bottumoren'.
